

Utlåtande 2012:158 RIII (Dnr 312-2327/2011)

Uppkallande av en plats efter författaren Emelie Flygare-Carlén

Motion (2011:75) av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (båda S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:75) av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (båda S) om ”Uppkallande av en plats efter författaren Emelie Flygare-Carlén” avslås.

Föredragande borgarrådet Regina Kevius anför följande.

Ärendet

Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (båda S) framför i motion (2011:75) synpunkten att en plats borde uppkallas efter Emelie Flygare-Carlén.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret anser att ärenden av denna art bör beredas av berörd facknämnd. Namnprövningsprocesser bör sålunda inledas med en skrivelse till stadsbyggnadsnämnden.

Stadsbyggnadsnämnden föreslår att motionen avslås i brist på lämpligt objekt att namnge men att Emelie Flygare-Carlén hålls i åtanke när det uppstår en lämplig plats.

Farsta stadsdelsnämnd lämnar inte något svar på remissen eftersom förslaget inte berör Farsta.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har ingen åsikt på motionens förslag då frågan saknar anknytning till Hässelby-Vällingby.

Norrmalms stadsdelsnämnd är positiv till att staden lyfter fram inflytelserika kvinnor när allmänna platser namnsätts.

Mina synpunkter

Emelie Flygare-Carlén föddes den 8 augusti 1807 i Strömstad. Efter att tidigt blivit änka utkom hon 1838 med sin första roman ”Valdemar Klein” under pseudonymen *Fru F*. Hon blev en populär författare.

Hösten 1839 begav hon sig till Stockholm där hon kom in i det litterära livet och det så kallade ”Aganippiska brunnssällskapet”. Under nästan ett kvartssekel bodde hon sedan invid Humlegården och fortsatte under många år att vara en både produktiv och framgångsrik författare. Hon tilldelades Svenska Akademiens stora pris 1862. Emelie Flygare-Carlén dog den 5 februari 1892 i Stockholm.

Namnprövningsprocesser bereds av stadsbyggnadsnämnden och bör sålunda inledas med en skrivelse dit. Jag föreslår därför att motionen avslås men också att Emelie Flygare-Carlén ska hållas i åtanke av stadsbyggnadsnämnden när det uppstår en lämplig plats att uppkalla efter henne.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2011:75) av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanellind (båda S) om uppkallande av en plats efter författaren Emelie Flygare-Carlén

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård och Tomas Rudin (båda S) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

- I huvudsak bifalla motionen
- Utöver detta anföra

Namnberedningen argumenterar för att namnet Flygare-Carlén skulle vara för svårt att uttala och därför inte lämpar sig för gator. Vi konstaterar att många andra långa och svåruttalade namn idag får namnge stadens gator. Det bör därför inte vara ett tillräckligt skäl att inte namnge en gata eller plats efter en av Sveriges största författarinnor, inte minst mot bakgrunden av underskottet på kvinnliga namn bland de som idag namnger gator och torg i vår stad. Vi vidhåller därför att en plats namnges efter Flygare-Carlén.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:75) av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (båda S) om ”Uppkallande av en plats efter författaren Emelie Flygare-Carlén” avslås.

Stockholm den 28 november 2012

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Regina Kevius

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Tomas Rudin och Olle Burell (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (båda S) framför i motion (2011:75) synpunkten att en plats borde uppkallas efter Emelie Flygare-Carlén.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 februari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret har inget i sak att anföra kring lämpligheten att en plats uppkallas efter författaren Emelie Flygare-Carlén. Stadsledningskontoret anser dock att ärendet av denna art bör beredas av berörd facknämnd, i detta fall stadsbyggnadsnämnden. En namnprövningsprocess bör inledas med en skrivelse i stadsbyggnadsnämnden. Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med vad som anförs i tjänsteutlåtandet.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att som svar på motionen återropa och till kommunfullmäktige överlämna namnberedningens yttrande från den 23 januari 2012.

Reservation anfördes av Ulla Richter m.fl. (S), *bilaga 1*.

Namnberedningens tjänsteutlåtande daterat den 23 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Vid sitt sammanträde den 23 januari 2012 diskuterade namnberedningen en motion av Tomas Rudin (S) och Maria Östberg Svanelind (S) om att uppkalla en plats i Hammarby efter Emelie Flygare-Carlén och beslöt föreslå att motionen avslås men att Emelie Flygare-Carlén ska hållas i åtanke när det uppstår en lämplig plats.

Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind framhåller att flera av Emelie Flygare-

Carléns romaner och berättelser hade Stockholmsmotiv och att hon först långt efter sin död erkändes som litterär pionjär som banade väg för kvinnligt författarskap i Sverige.

Namnberedningen vill understryka att memorialnamn, dvs. namngivning av en gata eller plats för att hedra en viss person, generellt kan sägas vara resultat av en bakvänd och onaturlig namngivning, eftersom det då inte handlar om att stadens invånare behöver ett namn för en viss plats utan det omvända, att ett visst namn föreslås, för vilket man behöver finna en lämplig plats.

Namnberedningen har inget att erinra mot att en plats i Stockholm uppkallas efter Emelie Flygare-Carlén men kan för närvarande inte finna något lämpligt objekt som behöver namnsättas och som skulle passa för att uppkallas efter henne. Namnberedningen anser därför att Emelie Flygare-Carlén kan sättas på "väntelista" i avvaktan på att en lämplig plats uppstår, t.ex. i de områden där namnkategorierna "berömda svenska författare" och "svenska kvinnor" används.

Primära krav på ett gatu- och platsnamn är att namnet ska vara lätt att uppfatta, uttala, skriva och minnas (se Stockholms gatunamn, tredje uppl. s. 22). Ett namn med förleden *Emelie Flygare-Carlén* kan inte anses uppfylla dessa krav, varför namnberedningen menar att ett sådant namn – om det skapas – inte ska utgöra del av en post- eller belägenhetsadress utan hellre bäras av t.ex. en park eller en allmän plats utan adressfunktion.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd har beslutat att inte lämna något svar på remissen eftersom förslaget inte berör Farsta stadsdelsområde.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 7 februari 2012 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har ingen åsikt på motionens förslag då frågan saknar anknytning till Hässelby-Vällingby.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 9 februari 2012 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 januari 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att staden lyfter fram inflytelserika kvinnor när allmänna platser namnsätts. Enligt förvaltningen är det viktigt uppmärksamma kvinnor eftersom de ofta förbisetts i historieskrivningen. När en plats namnges efter en person, anser förvaltningen, att det också finns en poäng med att personen har en anknytning till platsen. Detta bidrar till att platsens historia lyfts fram i det fysiska rummet och på så vis stärker platsens identitet. Flygare-Carlén har skrivit en roman som utspelar sig i Hammarby och förvaltningen anser att detta gör det motiverat att koppla hennes namn till någon plats i området.

RESERVATIONER M.M.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Ulla Richter m.fl. (S) enligt följande.

Namnberedningen argumenterar för att namnet Flygare-Carlén skulle vara för svårt att uttala och därför inte lämpar sig för gator. Vi konstaterar att många andra långa och svåruttalade namn idag får namnge stadens gator, såsom till exempel Sonja Kovalensky. Det bör därför inte vara ett tillräckligt skäl att inte namnge en gata eller plats efter en av Sveriges största författarinnor.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2011:75

2011:75

**Motion av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind
(båda S) om uppkallande av en plats efter författaren
Emelie Flygare-Carlén**

Dnr 312-2326/2011

2012 är ett år att minnas flera av Sveriges och Stockholms största författare. 2012 är det exempelvis 100 år sedan August Strindberg, en av Sveriges mest kända och mest kontroversiella författare, dog. 2012 är det också 120 år sedan en annan svensk betydelsefull och kontroversiell författare dog. Många var de stockholmare som läste "Kyrkoinvigningen i Hammarby" och "Stockholms-scener bakom kulisserna" av Emelie Flygare-Carlén. Flygare-Carlén växte upp i Strömstad där hon slog igenom som författarinna under pseudonymen Fru F. Hon flyttade till Stockholm där hon skrev många romaner och berättelser med Stockholmsmotiv, och blev Sveriges mest lästa författarinna. Hennes verk har översatts till många språk.

Flygare-Carlén var en av dåtidens absolut mest lästa författare, men hennes bedrifter syns sällan i litteraturhistorien eller i städernas fysiska rum. I historieskrivningen får Flygare-Carléns författarskap stå i skuggan av de manliga 1800-talsförfattarna, trots att hennes verk lästes av fler och framförallt av fler kvinnor. Flygare-Carléns 1800-talsberättelser visar främst västkusten och Stockholm ur ett perspektiv som allt för ofta osynliggörs, ur kvinnornas perspektiv. Hennes böckers stora popularitet säger oss något om hur viktig hon var för de stockholmare som levde då, om hur relevant hennes bild av västkusten och Stockholm var.

Men Flygare-Carlén var inte bara populär och hennes författarskap var inte bara kioskvältande, hon var också kontroversiell. Precis som Strindberg var hon kontroversiell, eftersom både hennes författarskap och hon som person utmanade samhällets normer och hierarkier. Hon var en kvinna som vägrade vara den tysta och lydiga kvinna som tidens samhälle förväntade sig att hon

skulle vara. Hon bespottades och hennes litteratur förlöjligades. Först långt efter hennes död erkändes hon som en litterär pionjär som banat väg för kvinnligt författarskap i Sverige.

För att uppmärksamma Emelie Flygare-Carlén författarskap och liv föreslår vi att en plats i Hammarby uppkallas efter författaren och pionjären Emelie Flygare-Carlén.

Stockholm den 28 november 2011

Tomas Rudin

Maria Östberg Svanelind